

Framhald frá síðu 8

greifligt, serliga tá hugsað verður um tey samfelagsliga illa fyrirkomnu, sum av ymsum forløgum ikki evna at luttaka í slíkari vinnu, men hóast hetta er omanfyrirstandandi niðurstoða mergjandi viðurkenning av týðninginum av hesum virki, sum er fyrsta livifyritreyt manna, og sum tiskil eisini talar mest til einstaklingin. Rættast hevði verið, um vit sum tjóð lærdu av monnum sum hesum, hóast hesin vegna stóðu sína restina av ævini varð skirdur sosialistur, kommunistur og tað sum verri er, og sum skjótast fóru undir landbúnaðarlígar ábøtur og nýskipanir á samfelagsstigi, samstundis sum stórutýggjan av reinferum ravmagnsstøðum varð uppátturk-in, til tess at vit við nútímans frysti- og kuldagoymslum kundu fingið sum mest burtur úr náttúrligu virðum landsins. Við at sammeta fólkatalið og innflutningin av landbúnaðarverum í 1973 við innflutningin av somu verum og fólkatalið eftir krigsslok og fram til seinna helming av 50unum, sæst, at innflutningurin av somu verum er fleirfaldaður lutfallsliga. Sjálvandi er tað bert at fróast um, at miðalfólk eisini hefur havt ráðini til at borðreiða við útlendskum grønmeti og øðrum, sum móguliga setur dám á borðhaldið, serliga eftir at tað feroyska ikki er vorðið keypandi, men hinvegin er synderliga niðurstøðan hon, at landbúnaðarframleiðslan, hóast alla hugsandi vælvild frá almennari síðu, er minkað niður í eina helvt. Bøndur fóru í uppgongutíðunum til skips ella í arbeiði

hjá tí almenna, fyrri ikki at tala um traðarmenninar allar, sum nú sluppu undan okinum. Neyt, sum áður vóru í hvørjum traðarmannafjösi, finnast nú valla hjá bøndunum, hóast allar hugsandi hentleikar. Vit sum enn minnst traðarmenn veltandi við ljósi heystar- og vetrarkvöld, vita, at hetta varð ikki fyrri egjó frægd aleina, og um onkur okkara skuldi dittað sær at nærkast hesum merkismonnum við fyrirspurningum um farnu myrku tíðina, so hevði tað skjótt verið viðkomandi greitt, at hesir vóru alt annað enn verka- og mentunarligir undanstøkkingar, men virkis- og andshetjur burturav. At kommunur, almennir stovnar eins og einstakir lögtingsmenn, sum verja egnu valdømi teirra so lítið, at hesir, uttan umtanka fyrri egnu heimbygðum sínum, vinna traðarmonnum á stórplassum allar hugsandi neisir, fyrri soleiðis at vinna heimaungdómum teirra høglig grundstykki á stórplassunum og tað einamest í Havnini, kann ikki átalast nóg harðliga. Hetta kann ikki metast sum annað enn — nora at sær-politikkur, istaðin fyrri at virka fyrri valdømi teirra, eini samfelagsligari heildarmynd fyrri eygað. Tann stundin er móguliga ikki so fjar, til menn fara aftur at viðurkenna samfelagsliga týðningin, traðarskipanin hevði, og soleiðis framskundaðir kannsa fara at hugsa um uppátturkuna av hesum fræga tiltaki, og til tykkum yngri, sum móguliga ikki hava fingið lut í hesum tátti av mentunar- og virkisøgu landsins, hesið Heðin Brú, Martin Joensen og H. M. Eidesgaard. Tjóðin hevði tó fegnari sæð munabetri landbúnaðarlígar ábøtur, enn

uppátturkuna av eini móguligari traðarskipan, men so erkið mál, sum jarðarlógin má kallast, fer tað neyvan at eydnast at broyta ognarviðurskipti jarðarbrúkaranna uttan kollveltingar-kenda framferð, og havi eg í løtuni illt við at fáa eyga á tann tingmeiriluta, sum vágur sær at leggja til brots í nevnda máli, sum vanligar er rumbulsmál burturav, so móguliga hevði tað ikki verið til fánytis kortini, um atstøður vóru veittar monnum við hugi og hegni, móguliga í samband við eina maskinmiðstøð, at tikið uppáttur hetta týðningarmikla virksema, hóast tað varð í smáum. Men so er bert at vóna, at landbúnaðarlígar tiltøkini verða framd, áðrenn hungur aftur stendur í durunum. Støðið er nú lagt undir ein a idnaðarlíga útygging í Føroyum, og er hetta bert at fegnast um, so leingi nevnda útygging er í tráð við landsins útyggingarætlanir yvirhevar, men verða frávikin frá politisku fyrisetningum okkara av greiflig, má havast at hesum fyriritakssemi í stundini, tí í so fámøntum samfelag sum okkara kunnu vit ikki hvør í sínum lagi loyva okkum sjálvsdráttarvinnu av nøkrum slag, serliga ikki um hugsað verður um tann pening, skatttjaldandi fjöldin stuðlar hesar fyrítøkur við, tað veri seg sum stundinur ella sum landskassaveðhald til serliga lagalig «útyggingarlan». Til tess er Føroya fólk ov mikið politiskt medvitandi, at tað framhaldandi fer at góðtaka vinnulivsins krøv um, at tað almenna — vit skattgjaldarar — skulu gjalda tey «fikseraðu» undirskotini, meðan fyrítøkurnar aleina fáa ágóða av yvirskotinum, sum eisini kemur

fyrri hendinga ferð. Men við almennari stýring av idnaðarútygging okkara skuldi móguleikar verið fyrri at sloppi burtur úr hesum ræsshaftri, sum í núgaldandi líki má kallast størsta háð, samfelag sum vinnuliv kann vísa okkum samvitskufullu skattgjaldandi, sum vegna tørvandi avskrivningarmóguleikar rinda upp imóti eini helvt í skatti. Í hesum sambandinum kann móguliga viðmerkjast skilágóða og meiri rættvisa skattauppskot Hugvekjans, sum í høvuðsheitum miðar imóti skattalætta av láginntøkum og skattan av veruligu inntøkuni (brutto), áðrenn henda er vorðin ókenninglig vegna avskrivningar og aðrar frádráttir. Vónandi fara ábyrgdarmyndugleikar at taka uppskotið til eftirtektar, hetta uppskot, sum hóasta alt er klakt heima á landi, istaðin fyrri áhaldandi at pjøssa um eina aldar-gingna skattalóg, sum hóast alt ikki er annað enn tilvildarlígt avrit av útlendskum skattafyriskipanum, og sum sostatt ikki borgar fyrri skattalígum «rættvisi» í okkara samfelag.

Omanfyrirstandandi skal ikki skiljast sum illvilji mótvægis fjelltáttan av landsins vinnulivi, og sostatt eisini fjellbroytan av okkara solumarknaðum, sum vit harðliga hava fyrri neyðini, tí illa gongst við fiskinum, sum vit, hóast haldandi hann vera heimsins mætasta, ikki sleppa av við, ella sum hóskaði keyparar móguliga ikki víta um. Men fyrilitarleys idnaðarútygging uttan landsins medvirkan og stýring, um ikki leiðslu, kann koma okkum aftur um brekkur. Vit vóru til dømis sera illa royndir av villleiðingunum fyrri árum síðan um, at salt- og turkaður fiskur ikki longur fóru at vera seljandi, við tí úrsliti, at landsins mest nútímans turkileig vórðu niðurrivin til endurreisling og uppátturkuna av fiskaturkan

uttanlanda. Tað hevði heldur ikki verið burturvíð, um Føroya fólk frá avvarandi myndugleikum um hevði fingið upplýst, hvat sambandið kundi verið millum Føroyar og so hesi útlendsku fiskakeypara- og seljarafeløgini, sum í tíð og ótíð lýsa við Faroe Fish og merkinum Tjaldur ella Chjaldur. Tað er ikki sørt at slíkur lýsingarháttur er villleiðandi, og má tað haldast at vera átrokandi neyðugt at fáa greiðu á flogju sum hesi, serliga tá hugsað verður um okkara trongu fiskasøluviðir. Omanfyrirnevnda villleiðing hevði turkingarlog-unum viðvikandi ikki fingið so álvarsliðar avleiðingar fyrri fiskavirkan landsins, um tað almenna við arbeiðara- og vinnufeløgum hevði havt hóskaði ávirkan á framleiðslugongdina, men her má vend koma í, um ætlaðu idnaðarútyggingarnar ikki skulu gerast heilt tilvildarkendar, sæddar frá samfelagslígum sjónarmiði. Áherðsla má sostatt leggjast á framleiðslu, sum hóskaði tøvi og móguleikum landsins, sjálvbjargni fyrri eygað fyrst og fremst, heldur enn við landskassastuðli at stovnseta idnaðarvirki, sum framleiða fyrri feroingar óviðkomandi útflutningslutir, sum helst ikki fáast av landinum uttan uppáttur størri útflutningsstuðul frá tí almenna.

Spónur er hóast alt settur í greytin idnaðinum viðvikandi, og er tað bert at fegnast um, at einstaklingar sum tjóð hætta sær at royna nýggjar vinnuleiðir, men fyriritreytin fyrri mann-somandi úrslitum og frøgastu samfelagslígum árinum eru, at skinsamastu útyggingarætlanir landsins verða fylgdar undir tess fyrisæti, ikki minnst um oljuidnaður fer at taka seg upp á okkara leiðum.

Við tøkki fyrri upptøkuna.

Krisjan

FRAKKAR

við fastari hettu og fóður

kr. 260,00
leyst fóður og leys
hetta

kr. 328,00
og kr. 538,00

Eisini lættir frakkar
diolen og bummull.

Mannfólk keypa har
úrvalið er størst.

Úrval verður sent til
bygd.

hjá **KISSA** Tórshavn
ALT TIL MANNFÓLK...

Tlf. 11395

Lýsið í sosialinum

Klinik
for tandproteser

Mandag den 2. december åbner jeg klinik i Dr. Jakobsensgata 11 i Tórshavn med konsultation efter aftale. Midlertidigt telefonnummer 12240. Tid kan bestilles hver dag mellem 16—17.

Mads Chr. Jacobsen
exam. prakt. tandtekn.
medlem af LPT i Danmark
overenskomst med
kommunerne

Reception lørdag 30/11 mellem kl. 10—12.

Samfelagsmøtir
í Ebenezer

Um Gud vil, verða samfelagsmøtir í Ebenezer frá mikudegi 20. til og við sunnudegi 24. november.

Møtini byrja við bønaráhaldi mikukvöldið tann 20. kl. 20.00 og verða tey annars kunngjörd greiniligi seinni.

Øll eru hjartaliga vælkomín.

Samkoman